

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **B.**, so sídlom v B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou V., so sídlom v B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. J. proti povinnému **J.**, bývajúcemu v M., **o vymoženie 393,40 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 17 Er 4323/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 25. apríla 2013 sp. zn. 4 CoE 12/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala dňa 10. septembra 2012 súdnej exekútorke Mgr. J. návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 393,40 Eur s príslušenstvom. Povinnosť povinného zaplatiť túto sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri R., so sídlom v B. z 30. marca 2012 sp. zn. W.. Súdna exekútorka následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadala Okresný súd Košice - okolie o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Košice - okolie uznesením zo 14. novembra 2012 č.k. 17 Er 4323/2012-14 žiadosť súdnej exekútorke Mgr. J. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. Ex 170/2012 zamietol. Vychádzal zo zistenia, že dňa 23. septembra 2005 bola medzi právnym predchodcom oprávnenej a povinným uzavretá zmluva o úvere č. X., na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver vo výške 30 000 Sk. Súd mal za to, že predmetná zmluva je

zmluvou o spotrebiteľskom úvere, pretože bola uzavretá medzi veriteľom a spotrebiteľom, ide o zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v úverovej zmluve podľa názoru súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Uviedol, že k ustanoveniam právneho poriadku upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv existuje aj interpretačné pravidlo Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V danej exekučnej veci ide vzhľadom na transpozíciu tejto smernice zákonom č. 150/2004 Z.z. účinného od 1. apríla 2004 o nekalú podmienku, ktorej zmyslom, alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi práva alebo brániť mu v uplatňovaní práva podať žalobu, alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok a najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory výhradne arbitrážou. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti ho podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. Takáto doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedených dôvodov súd podľa ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní žiadosť súdnej exekútorky o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ex offo v celom rozsahu zamietol.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie oprávnenej uznesením z 25. apríla 2013 sp. zn. 4 CoE 12/2013 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil, keď sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V danej veci rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul, ktorý bol vydaný v rozhodcovskom konaní na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola posúdená ako neplatná zmluvná podmienka, pretože bola v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, sa potom nemohol stať vykonateľný (vykazuje znaky nulitného právneho aktu v dôsledku nedostatku právomoci rozhodujúceho orgánu), a preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom.

Uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním. Dôvodnosť dovolania odvodila z ustanovení § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O.s.p. (rozhodlo sa vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom) a § 241 ods. 2 O.s.p. (a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Mala za to, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, a teda bolo v súlade so zákonom rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom. Považovala za neprijateľné, aby súd poprel právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, nakoľko sa nepodal návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci bol podľa zákona potrebný. Namietala, že uvedeným konaním súdu došlo k porušeniu článku 2 ods. 2 zákona č. 460/1992 Z.z. Ústavy Slovenskej republiky, keďže vo veci je rozhodcovským rozsudkom daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci „res iudicata“. Uviedla, že ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale len ako tzv. exekučný súd. Poukázala na to, že exekučný súd nie je súdom, ktorý rozhoduje o opravných prostriedkoch voči exekučnému titulu a v exekučnom konaní nepreskúmava vecnú správnosť rozhodnutia, ktoré je exekučným titulom. Podľa názoru oprávnenej uvedené konaním súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu jej bolo odňaté právo domáhať sa jej práva na uspokojenie pohľadávky v exekučnom konaní, nakoľko súd vyslovil bez zákonného dôvodu právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané v súlade so zákonom za nevykonateľné. Za významnú považovala aj okolnosť, že Súdny dvor Európskej únie v žiadnom zo svojich rozhodnutí, týkajúcich sa výkladu smernice 93/13/EHS, vo vzťahu k rozhodcovským doložkám v spotrebiteľskej zmluve, nevyslovil nekalosť takého dojednania per se, ale trvá na tom, že nekalosť môže byť daná len pri splnení niektorých podmienok. Napadla aj právne závery súdov nižších stupňov o neprijateľnosti podmienky, za ktorú považovali súdy zmluvné dojednanie účastníkov o rozhodcovskej doložke uvedenej v zmluve o úvere. Odňatie práva oprávnenej konať pred súdom sa odrazilo v tom, že uznesenia súdu prvého stupňa ako aj odvolacieho súdu neboli dostatočne odôvodnené. Namietla, že vo vzťahu k jej námietkam v odvolaní sa odvolací súd obmedzil len na ich citáciu v uznesení s tým, že boli vyhodnocované v minimálnej miere, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, a k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237

písm. f/ O.s.p. Navrhla, aby dovolací súd uznesenie krajského súdu zmenil a poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alternatívne aby dovolací súd zrušil uznesenia súdu prvého a druhého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že podľa jej názoru je tento jej opravný prostriedok prípustný v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p.

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolateľka zastáva nesprávny názor, že jej dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p. Oprávnená prehliada, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu uvedenému v tomto ustanovení. Keďže dovolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu použité § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Oprávnená namieta vadu v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p., t.j. že sa rozhodlo vo veci, ktorá nespadá do právomoci súdu.

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľka podľa argumentácie právomoc súdov v exekučnom konaní nepopiera. Vytýka im, že v rozpore so zákonom preskúmali rozhodcovský rozsudok po vecnej stránke, na čo nemali právomoc. Dovolaťka tak namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide tak o námietku, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov oboch stupňov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých záveroch založili svoje rozhodnutia.

Podľa dovolacieho súdu preto o takúto vadu v posudzovanej veci nejde.

Dovolaťka ďalej namietala vadu podľa § 237 písm. d/ O.s.p., t.j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. V zmysle tejto prekážky nemôže sa o veci, o ktorej sa už právoplatne rozhodlo, rozhodnúť znova. Pojem „tá istá vec“ treba vykladať v tom zmysle, že musí ísť o tých istých účastníkov a ten istý predmet konania, t.j. že ide o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu medzi totožnými účastníkmi konania.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci prejednáwanej exekúcie nepredchádzalo žiadne iné exekučné konanie s tým istým predmetom konania, a ktoré by sa týkalo tých istých účastníkov. Prekážku rozsúdenej veci pre exekučné konanie netvorí právoplatný rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, a to ani vtedy, ak exekučný súd skúma, či exekučný titul vydaný vo forme rozhodcovského rozsudku, je materiálne vykonateľný. Z povahy rozhodcovského konania, ktoré je v zákonom vymedzených prípadoch alternatívnou možnosťou k súdnemu sporovému konaniu totiž

vyplýva, že jeho výsledkom môže byť titul, splnenia ktorého sa možno domáhať vykonaním exekúcie.

Oprávnená preto neopodstatnene namieta, že súdy nižších stupňov zaťažili konanie vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O.s.p.

Z obsahu dovolania oprávnenej ďalej vyplýva, že namieta vadu podľa § 237 písm. e/ O.s.p. a túto vyvodzuje zo skutočnosti, že súdy skúmali splnenie podmienky pre vydanie rozhodcovského rozsudku, hoci povinný nevyvinul žiadnu aktivitu na takýto prieskum.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. zakladá prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku jednej z neodstrániteľných podmienok konania, návrhu na začatie konania; ak konanie prebieha napriek nedostatku návrhu a nejde o prípad, kedy súd môže konať aj bez návrhu, je treba konanie zastaviť.

Táto vada však zistená nebola.

Exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, o ktorej žiadosti rozhodne v lehote 15 dní (§ 44 Exekučného poriadku). V tomto prípade z určujúceho – obsahového hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany oprávnenej o námietku nedostatku návrhu na začatie konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. e/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú oprávnená uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti postupu a právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia. Na námietku oprávnenej, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offio skúmať povahu rozhodcovskej doložky, dovolací súd na podstatu a zmysel tejto námietky prihliadal iba v súvislosti so skúmaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto zákone ustanovení ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené podmienky, takým zamietnutím sa totiž oprávnenému odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v danej veci nešlo ani o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Súdny správne skúmali, či v danej veci boli splnené podmienky pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a to posudzovaním platnosti rozhodcovskej doložky (dohodnutej v spotrebiteľskej veci, t.j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ktorým je právny vzťah založený právnou skutočnosťou - spotrebiteľskou zmluvou). V exekučnom konaní tak realizovali svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Pokiaľ súdy po konštatovaní o neprijateľnosti a tým aj neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného, rozhodli o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tým neodňali oprávnenej možnosť konať pred súdom.

Podľa názoru dovolateľky uznesenie odvolacieho súdu nebolo riadne odôvodnené, ktorý nedostatok zakladá dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Je nepochybné, že jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods.2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávneným predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa uviedol ďalšie argumenty a tiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovie žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešnú oprávnenú neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek oprávnenej.

Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

Dovolateľkou namietané, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a tiež, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p.) sú síce prípustnými dovolacími dôvodmi, samotné ale prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., nepotvrdila sa existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom (§ 237 písm. a/, d/, e/ a f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. septembra 2014

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová